

PODPORA NÍZKOUHLÍKOVÉHO RASTU A INOVÁCIÍ EFEKTÍVNYM VYUŽÍVANÍM ZDROJOV

Miroslav RUSKO – Peter LAMAČKA

SUPPORT FOR LOW-CARBON GROWTH AND INNOVATIONS BY EFFICIENT USE OF RESOURCES

ENVIRONMENTAL POLICY TOOLS '2017

ABSTRAKT

Rastúci globálny dopyt po výrobkoch a službách a čerpanie zdrojov spolu so súčasnými nehospodárnymi systémami výroby a spotreby vo svetovom hospodárstve zvyšujú ceny základných surovín, nerastov a energie, zhoršujú znečistenie, vytvárajú viac odpadu, zvyšujú globálne emisie skleníkových plynov a zhoršujú degradáciu pôdy, odlesňovanie a stratu biodiverzity. Takmer dve tretiny svetových ekosystémov upadajú a existujú dôkazy, že hranice možností našej planéty pre biodiverzitu, zmenu klímy a cyklus dusíka už boli prekročené.

Globálne systémové trendy a výzvy spojené s populačnou dynamikou, urbanizáciou, chorobami a pandémiami, zrýchľujúcou sa zmenou technológií a s neudržateľným hospodárskym rastom prispievajú k tomu, že riešenie environmentálnych problémov a dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja je zložité. V záujme zabezpečenia dlhodobej prosperity je potrebné prijať opatrenia na riešenie týchto problémov.

Na riešenie niektorých z týchto zložitých otázok je potrebné plne využívať potenciál existujúcich environmentálnych technológií a zabezpečiť nepretržitý vývoj najlepších dostupných techník a inovácií, ako aj zvýšené využitie trhových nástrojov na ich zavádzanie do priemyslu. Nevyhnutný je tiež rýchly pokrok v perspektívnych odboroch vedy a techniky. Ten by mal byť umožnený podporou výskumu a vytváraním podmienok, ktoré by napomáhali súkromné investície do výskumu. Súčasne je potrebné lepšie pochopiť možné riziká ohrozujúce životné prostredie a zdravie ľudí, ktoré sú spojené s novými technológiami, a tieto technológie lepšie posúdiť a riadiť. To je predpokladom na to, aby verejnosť nové technológie prijala, ako aj na to, aby Únia dokázala účinne a včas identifikovať možné riziká súvisiace s technickým rozvojom a reagovať na ne. Hlavné technologické inovácie by mali byť sprevádzané verejnými dialógmi a participačnými procesmi.

7. EAP – všeobecný environmentálny akčný program Únie do roku 2020 definuje tri prioritné oblasti, ktoré si vyžadujú viac opatrení s cieľom chrániť prírodu a zlepšiť ekologickú odolnosť, podporiť nízkouhlíkový rast efektívne využívajúci zdroje a zmierniť hrozby pre ľudské zdravie a blahobyt súvisiace so znečistením prostredia a chemikáliami, ako aj s vplyvmi klimatických zmien. Prostredníctvom tohto environmentálneho akčného programu (EAP) sa EÚ rozhodla vystupňovať svoje úsilie zamerané na ochranu nášho prírodného kapitálu, podporovanie nízkouhlíkového rastu a inovácií efektívne využívajúcich zdroje, a na zabezpečenie zdravia a blahobytu ľudí, pričom sa budú rešpektovať hranice prírodných zdrojov Zeme. Táto spoločná stratégia by mala určiť smerovanie budúcich opatrení inštitúcií EÚ a členských štátov, ktoré sú spoluzodpovedné za ich vykonávanie a dosiahnutie jej prioritných cieľov.

7. EAP by mal pomôcť dosiahnuť ciele v oblasti životného prostredia a zmeny klímy, ktoré už Únia schválila, a identifikovať medzery v politike, pri ktorých môže byť nutné stanoviť ďalšie ciele. Únia odsúhlasila chrániť životné prostredie a ľudské zdravie predchádzaním alebo znížením negatívnych vplyvov vytvárania odpadu a nakladania s odpadom, znížením celkového vplyvu využívania zdrojov a zvyšovaním efektívnosti ich využívania uplatňovaním nasledujúcej hierarchie spôsobov nakladania s odpadom: predchádzanie jeho vzniku, príprava na opätovné použitie, recyklácia, iné zhodnocovanie a zneškodňovanie. Únia odsúhlasila podnecovať prechod na ekologické hospodárstvo a usilovať sa o úplné oddelenie hospodárskeho rastu od zhoršovania životného prostredia.

KEÚČOVÉ SLOVÁ:

environment, výroba, spotreba, riadenie

ABSTRAKT

The growing global demand for products and services and drawing of resources, together with the existing uneconomical systems of production and consumption in the world economy increase the prices of the raw materials, minerals and energy, exacerbate the pollution, create more waste, increase global greenhouse gas emissions and deteriorate land degradation, deforestation and loss of biodiversity. Almost two-thirds of the world's ecosystems are in decline and there are evidences that the boundaries of the limits of our planet's biodiversity, climate change and nitrogen cycle have already been exceeded. Global systemic trends and challenges associated with population dynamics, urbanisation, diseases and pandemics, accelerated changing of technologies and unsustainable economic growth contribute to the fact that the solution of environmental problems and achievement of sustainable development is complex. In order to ensure long-term prosperity, it is necessary to adopt some measures to address these problems. To address some of these complex issues, it is necessary to fully exploit the potential of existing environmental technologies and to ensure the continuous development of best available techniques and innovations, as well as an increased use of market-based instruments for their introduction to the industry. It is also necessary a quick progress in the perspective fields of science and technology. This should be enabled by the support of research and by the creation of conditions which would encourage private investment in research. At the same time it is necessary to better understand the potential risks threatening the environment and human health that are associated with new technologies, and to better assess and manage these technologies. It is essential to ensure that the public has adopted new technologies, as well as to ensure that the Union was able to effectively and in a timely manner to identify the potential risks related to the technical development and to respond to them. The main technological innovations should be accompanied by public dialogues and participative processes.

7th EAP — The new general Union Environment Action Programme to 2020 identifies three priority areas where more action is needed to protect nature and strengthen ecological resilience, boost resource-efficient, low-carbon growth, and reduce threats to human health and wellbeing linked to pollution, chemical substances, and the impacts of climate change. Through this Environment Action Programme (EAP), the EU has agreed to step up its efforts to protect our natural capital, stimulate resource-efficient, low-carbon growth and innovation, and safeguard people's health and wellbeing – while respecting the Earth's natural limits. It's a common strategy that should guide future action by the EU institutions and the Member States, who share responsibility for its implementation and the achievement of its priority objectives.

The 7th Environment Action Programme (EAP) should help to achieve the objectives in the field of environment and climate change, already approved by the Union, and to identify gaps in the policy, at which it may be necessary to establish additional targets. The Union agreed to protect the environment and human health by preventing or reducing the negative effects of waste production and waste management, by reducing the overall impact of resource use and by improving the efficiency of their use with the application the following hierarchy of waste management methods: the prevention of its generation, the preparing for re-use, recycling, other recovery and disposal. The Union agreed to encourage the transition towards a green economy and to strive for complete separation of economic growth from environmental degradation.

KEY WORDS:

environment, production, consumption, management

ADRESY AUTOROV

doc. RNDr. Miroslav RUSKO, PhD.

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Materiálovotechnická fakulta Trnava, Ústav integrovanej bezpečnosti, Botanická 49, 917 01 Trnava, Slovenská republika
e-mail: mirorusko@centrum.sk

Ing. Peter LAMAČKA

Schmiedwiesenweg 4, 75387 Neubulach, Deutschland